

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษา โดยผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ จำนวน 10,569 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2552)

ตารางที่ 1 จำนวนของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	จำนวนประชากร
1	บ้านห้วยน้ำคำ	320	337	657
2	บ้านห้วยน้ำคำ	263	254	517
3	บ้านโคกค่าย	246	269	515
4	บ้านโคกใหญ่	398	378	776
5	บ้านสร้างหิน	121	123	244

ตารางที่ 1 (ต่อ)

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง	จำนวนประชากร
6	บ้านหนองหัวช้าง	216	201	417
7	บ้านโพนสิม	255	273	528
8	บ้านคอนกลาง	222	235	457
9	บ้านดงบัง	277	280	557
10	บ้านโคกใหญ่	273	284	557
11	บ้านหัวนาคำ	357	370	727
12	บ้านดงบัง	230	250	480
13	บ้านหัวนาคำ	361	327	688
14	บ้าน โพนสิม	376	379	755
15	บ้านดงบัง	353	382	735
16	บ้านหัวนาคำ	252	311	563
17	บ้าน โพนสิม	157	177	334
18	บ้านหัวนาคำ	371	396	767
19	บ้านหัวนาคำ	139	156	295
รวม		5,187	5,382	10,569

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลหัวนาคำ จำนวน 386 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ (Yamane) ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2540 :71-72)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนขนาดของประชากร

e แทนความคลาดเคลื่อนของ
การสุ่มตัวอย่าง กำหนดให้ $e = 0.05$

สามารถแสดงได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{10,569}{1 + 10,569(0.05)^2}$$

$$= \frac{10,569}{27.42}$$

$$= 385.45$$

แต่ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 386 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกำหนดโควตา (Quota sampling) จากรายชื่อทั้ง 5 กลุ่มอายุ โดยแต่ละกลุ่มอายุมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังนี้

3.1 อายุ 18-30 ปี	จำนวน 77 คน
3.2 อายุ 31-40 ปี	จำนวน 77 คน
3.3 อายุ 41-50 ปี	จำนวน 78 คน
3.4 อายุ 51-60 ปี	จำนวน 77 คน
3.5 อายุ 61 ปีขึ้นไป	จำนวน 77 คน

โดยในแต่ละกลุ่มอายุ จะจำแนกเพศชายและหญิง ให้มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ 38-39 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ และอายุ

เพศ	อายุ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	1. 18-30 ปี	1,391	38
	2. 31-40 ปี	1,792	38
	3. 41-50 ปี	606	39
	4. 51-60 ปี	936	38
	5. 61 ปีขึ้นไป	462	38

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เพศ	อายุ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หญิง	1. 18-30 ปี	1,429	39
	2. 31-40 ปี	1,835	39
	3. 41-50 ปี	638	39
	4. 51-60 ปี	971	39
	5. 61 ปีขึ้นไป	509	39
รวม		10,569	386

เมื่อได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนดังกล่าวแล้ว จากนั้นผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) (สุรวาท ทองบุ, 2550 : 74-75) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยจำแนกแต่ละกลุ่มให้มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยในการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญนั้นจะไม่ได้จำเพาะเจาะจงลงไปว่าจะเป็นใครบ้าง เมื่อได้พบกับประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งก็จะทำการเก็บข้อมูลทันที เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และตรงตามความต้องการในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง (ระดับต่ำ) ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยนาคำ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมทุกครั้ง การมีส่วนร่วมบางครั้ง และการมีส่วนร่วมนานๆ ครั้ง จำนวน 25 ข้อ โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีของ มิทเบรธ และในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาประเด็นของในแต่ละด้านที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของเทศบาลตำบลห้วยนาคำ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรับทราบข่าวสารทางการเมือง
2. ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
3. ด้านการพูดคุยในเรื่องประเด็นทางการเมือง
4. ด้านการชักจูงผู้อื่นให้เลือกผู้ที่ตนสนับสนุน
5. ด้านการแสดงตัวเป็นผู้สนับสนุน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ จำนวน 3 ข้อ

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาคำเนิการดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง จากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม

1.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากประเด็นและขอบข่ายที่จะศึกษา

1.4 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหา เพื่อความถูกต้องเหมาะสม

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ตามข้อ 4. เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสม

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้

2.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

2.2.1 ส.ต.อ. ไพกิจ โกศล วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง นักบริหารงานเทศบาล (ปลัดเทศบาล) สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยน้ำคำ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2.2 นางวลัยลักษณ์ สาริกะภูติ วุฒิการศึกษา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยนาคำ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2.3 นางกุหลาบ ภู่อ่าง วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยนาคำ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of Congruence) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- + 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์
- 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์
- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินตั้งแต่ 0.66-1.00 (ดังแสดงในภาคผนวก) และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยนาคำ อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วฉบับที่กรายชื่อเอาไว้เพื่อที่จะได้ไม่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างอีกต่อไป จากนั้นนำผลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง

0.52-0.86 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.90 (ดังแสดงในภาคผนวก) แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง(ระดับต่ำ)ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหัวนาคำ อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. ขอนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละพื้นที่ จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ประสานงานกับกำนัน และผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายในการที่จะชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในหมู่บ้าน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบจำนวน 386 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วผู้ศึกษาได้ถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

การมีส่วนร่วมนานๆครั้ง หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เท่ากับ 1
 การมีส่วนร่วมบางครั้ง หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 2
 การมีส่วนร่วมทุกครั้ง หมายความว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3
 แล้วนำข้อมูลที่ตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยรายข้อและรายด้านไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

1.00-1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.51-2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
2.51-3.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลักในการดำเนินการ โดยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

แต่นำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นนำเสนอผลการค้นคว้าอิสระในรูปแบบตารางพร้อมอธิบายประกอบเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษา ได้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติสำหรับตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษา
 - ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient)
2. สถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 1
 - 2.1 การแจกแจงความถี่
 - 2.2 ค่าร้อยละ
 - 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 2
 - 3.1 การแจกแจงความถี่
 - 3.2 ค่าร้อยละ
 - 3.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 3.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. สถิติสำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 3
 - 4.1 การแจกแจงความถี่
 - 4.2 การพรรณนาความ (Descriptive Analysis)